

Depot bronzových predmetov z hradiska lužickej kultúry na Sitne

Andrej Belobrad

Hradisko a bronzový depot zo Sitna sa nachádza v obci Ilija, okres Banská Štiavnica, vo výške 1009 m n. m. Samotné hradisko je zo severu, západu a juhu prirodzene chránené strmými andezitovými skaliskami. Jediný prirodzený prístup do hradiska bol z východnej strany, ktorý bol už možno v mladšej dobe opevnený dvoj líniovým valovým systémom. Rozloha hradiska je približne 16 hektárov a terén bol terasovito upravovaný (**Oždáni - Žebrák 2017, 239**).

Samotný depot sa našiel 160 cm v zemi a 160 cm od stredovekej steny. Nad pokladom sa nachádzala spálená vrstva s uhlíkmi. Predpokladá sa, že by mohlo ísť o drevenú podlahu pričom tomu nasvedčujú aj viaceré sídelné objekty nachádzajúce sa v hradisku. V bezprostrednej blízkosti depotu bolo nájdené celé hlinené tkáčske závažie a zlomok zrnotierky. Všetky predmety hromadného nálezu sa nachádzali vo vnútri do kruhu stočeného opaska, okrem ihly z ihlice, ktorá ležala vo vzdialenosti 30 cm južne od opaska (**Oždáni - Žebrák 2017, 242**).

Depot obsahoval špirálovito stočené náramky, páskové náramky s očkom, hlavica ihlice, bronzové krúžky, ozdoby do vlasov, prsteň, prívesok v tvare presýpacích hodín, bronzový zdobený opasok, časť koženého opasku s našitými bronzovými pukličkami, dvoma bronzovými krúžkami a bronzovou aplikáciou v tvare okuliarnatého závesku a tordované nákrčníky (**Oždáni - Žebrák 2017, 242-243**). Pri náleze sa zachoval unikátny organický materiál ako napr. už spomínaný kožený opasok, ale aj nite, ktorými boli priviazané pukličky na opasok. Zaujímavý bol materiál nití, ktoré pochádzajú z vlákien Achillových šliach. Ďalej sa zachoval kožený pásik na bronzovom opasku a zvyšky organického materiálu na povrchu predmetov, ktoré môžeme identifikovať ako kožený obal. Vlasové ozdoby boli previazané tkaničkou (**Oždáni - Žebrák 2017, 243**).

Oždáni, O. – Žebrák, P. 2017: Depot bronzových predmetov z hradiska lužickej kultúry na Sitne, Slovenská archeológia LXV–2, 237–277.